

**“Хоразм ҳудудий электр тармоқлари” АЖ да Ўзбекистон Республикаси
“Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонуннинг ижро этилиши
ҳолатини ўрганиш бўйича**

Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларнинг ташкил этилганлиги ҳолати (ММҚ хизмати низоми, лавозим йўриқномаси, дастур, иш режа, журналлар, ҳисоботлар).

Жамиятда мустаҳкамлик ва хавфсизлик техникаси хизмати ташкил этилган бўлиб, хизмат низоми, лавозим йўриқномалари, дастур, иш режа, ишлаб чиқилиб, журналлар юритилиб, ҳисоботлар вақтида тақдим қилиниб борилмоқда.

Ишлаб чиқаришдаги шикастланиш ва касб касалликлари ҳолати таҳлил қилинганлиги, меҳнат муҳофазасини яхшилаш режаси ва санитария-соғломлаштириш тадбирларининг бажарилганлиги.

Ишлаб чиқаришдаги шикастланиш ва касб касалликлари ҳолати таҳлил қилиниб, меҳнат вазифасини бажариш билан боғлиқ ҳолда шикастланиш бўйича санитария-соғломлаштириш тадбирлари ўтказилиб келинмоқда ва меҳнат муҳофазасини яхшилаш мақсадида чора-тадбир ишлаб чиқилиб, ижроси таъминланган.

Меҳнат муҳофазаси соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳамда ишлаб чиқаришдаги жароҳатланишлар ва касб касалликлари ва улар туфайли етказилган зарар тўловлари ҳақида тақдим этилаётган маълумотлар таҳлил қилинганлиги.

Ўз.Респ.Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 11 февралдаги 60-сонли қарори билан тасдиқланган “Ходимларга уларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолда жароҳатланиши, касб касалликларига чалиниши ёки саломатликнинг бошқа хил шикастланиши туфайли етказилган зарарни тўлаш тўғрисида”ги қондасига асосан бахтсиз ходиса туфайли тан жароҳати олган ходимларга етказилган зарар тўловлари ўз вақтида тўланишини назоратга олинган ва етказилган зарар тўловлари ҳақида тақдим этилаётган маълумотлар таҳлил қилинган.

Меҳнат муҳофазаси бурчагини ташкил этилганлиги ҳамда тарғибот-ташвиқот воситалари, плакатлар ва бошқа анжомлар билан жиҳозланганлиги.

Жамият ва жамиятга қарашли барча туман, шаҳар электр таъминоти корхоналари бўлимларида меҳнат муҳофазаси бурчаклари ташкил қилинган ҳамда тарғибот-ташвиқот воситалари, плакатлар ва бошқа анжомлар билан тўлиқ жиҳозланган.

Ўз.Респ.Вазирлар Маҳкамасининг 2009йил 24 июндаги 177-сонли қарори билан тасдиқланган “Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидалари” талабларига мувофиқ суғурта қилинганлиги.

Ўз.Респ.Вазирлар Маҳкамасининг 2009йил 24 июндаги 177-сонли қарори билан тасдиқланган “Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидалари” талабларига мувофиқ “Ўзагросуғурта”ОАЖ Урганч шаҳар бўлими томонидан ўз муддатида шартнома асосида тузилиб, суғурта полиси олинган. Суғурта полиси рақами 12-04/058110000610, серияси UI 0215664, суғурта даври 2019 йил 06 ноябрдан 2020 йил

05 ноябргача қилиб белгиланган.

Ишлаб чиқаришда жароҳат олган ходимлар ва боқувчисини йўқотган оилаларга кўрсатилган ёрдамлар (таҳлилий).

06.08.2004 йилда ишлаб чиқаришда жароҳат олган Ж.Атажановга хар ойда 792,0 минг сўм, 13.06.2006 йилда ишлаб чиқаришда жароҳат олган К.Қурбандурдиевга 1574,8 минг сўм зарар пуллари, 2011 йида ишлаб чиқаришда бахсиз ходиса туфайли вафот этган М.Аллабергановни оиласига 112,6 минг сўм, 2012 йида ишлаб чиқаришда бахсиз ходиса туфайли вафот этган Х.Ахмедовни оиласига 52,0 сўм зарар пуллари бериб келинмоқда.

Шунингдек 07.02.2019 йилда ишлаб чиқаришда жароҳат олган А.Хайдаровга 741,5 минг сўм ва 14.04.2020 йилда ишлаб чиқаришда жароҳат олган М.Атажановга 1358,7 минг сўм моддий ёрдам пуллари берилган.

Ходимларга етказилган зарарни иш берувчи томонидан ўз вақтида ва тўлиқ тўланиши бўйича келиб чиққан меҳнат низолари меҳнатни муҳофаза қилиш хизмати иштирокида суд жараёнида кўриб чиқилган ишлар сони (таҳлилий).

“Хоразм ҳудудий электр тармоқлари” АЖда 2018-2020 йилларда иш берувчи томонидан тўлиқ тўланиши бўйича келиб чиққан меҳнат низолари меҳнатни муҳофаза қилиш хизмати иштирокида суд жараёнида кўриб чиқилмаган.

Ходимларни ўқитишни, уларнинг билимларини текширишни ва уларга йўриқнома беришни ташкил этиш;

“Хоразм ҳудудий электр тармоқлари” АЖ да Адлия вазирлигида 1996 йил 14 августда 272-сонли давлат рўйхатидан ўтказилган намунавий Низомда корхонага ишга кирган ходимлар, бошқа ташкилотлардан шу корхонага ишлаш учун хизмат сафарига йўлланганлар ва амалиётни ўташ учун келган ўқувчилар кириш йўриқномасидан ўтади, ходимлар иш стажы ва малакасидан қатъий назар узоғи билан 6 (олти) ойда навбатдаги иш жойидаги йўриқномадан ўтказилиши шартлиги қайд этилган бўлиб, низомга асосида ишчи-хизматчиларни ўқитиш, билимларини текшириш ва уларга йўриқнома бериш ишлари тўғри йўлга қўйилган. Ходимларни ўқитиш, уларни билимларини текшириш ва йўриқнома бериш ишлари 25.10.2019 йилдаги 417/х-сонли буйруққа асосан ташкил қилинган. Бўлимлар тегишли йўриқномалар ва меъёрий ҳужжатлар билан таъминланган.

Меҳнат муҳофазаси бўйича йўриқномалар ишлаб чиқилиши лозим бўлган иш ва касб турлари рўйхати ҳамда тасдиқланганлиги;

“Хоразм ҳудудий электр тармоқлари” АЖ да Ўз.Респ.Адлия вазирлиги томонидан 2000 йил 7-январда 870-сон билан рўйхатга олинган “Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўриқномаларини ишлаб чиқиш” тўғрисидаги намунавий низомига асосан меҳнат муҳофазаси бўйича йўриқномалар ишлаб чиқилиши лозим бўлган иш ва касб турларини тасдиқланган рўйхати мавжуд бўлиб, барча касб турлари бўйича йўриқномалар ишлаб чиқилиб тасдиқланган.

Жамоавий ва якка тартибдаги ҳимоя воситаларини қўллаш ҳолати, касб-кор танлови ўтказилишига оид ҳужжатлар;

“Хоразм ҳудудий электр тармоқлари” АЖ да жамоавий ва якка тартибдаги ҳимоя воситалари барча тегишли ходимларга тармоқ нормалари бўйича берилган бўлиб, уларни қўллаш ҳолати назоратга олинган. Шунингдек хавфсизлик техникаси бўйича кўрик ойлик ўтказиш тўғрисидаги, касб-кор танлови ўтказилишига оид низом(РН 34-16-739:2020) ва йўриқномалар ишлаб чиқилган. 2019 йил июнь ойида туман, шаҳар электр таъминоти корхоналари ва ишлаб чиқариш хизматлари ўртасида касб маҳорати бўйича танлов ўтказилган.

Касб-кор танлови асосида янги ишга қабул қилинган ходимлар учун уста шогирд ананаси (икки ой иш ўргатиш), ёки касбга ўқитиш, малакасини ошириш, қайта тайёрлаш ишлари яхши йўлга қўйилган.

Ходимларни ишлаб чиқариш жараёнида қатнашишга қўйиш шарт-шароитларига қўйиладиган талаблар;

Ўз.Респ. Адлия вазирлиги томонидан 1996 йил 14-августда рўйхатга олинган 272-сонли намунавий низомига мувофиқ, ишлаб чиқариш жараёнида ишчига меҳнат шароитлари яратилган бўлиши керак, яъни ишчи ишга тушмасдан олдин техника хавфсизлиги қоидалари билан таништириши, иш жараёнининг тўлиқ ишлаши бўйича

маълумот олиши, махсус кийим-бош ва химоя воситалари билан таъминланиши, ички меҳнат тартиб қоидаларига бўйсунитиш тўғрисида тушунтирилган.

Ташкилотларда ишлаб чиқариш корхоналарида меҳнат шарт-шароитлари талаблари бажарилган.

Шамоллатиш, иситиш, ҳавони совутиш, сув қувури, канализация, энергия билан жиҳозлаш ва ёритишга қўйилган талабларни ўз ичига олган бинолар, иншоотлар, иморатлар, ишчи ўринларига муҳандислик жиҳатидан жиҳозлашга қўйилган талабларнинг ҳолати;

Корхона ташкилот ва муассасаларда шамоллатиш, иситиш, ҳавони совутиш, сув қувури, канализация, энергия билан жиҳозлаш ва ёритишга қўйган талабларни ўз ичига олган бинолар, иншоотлар, иморатларда ишчи ўринларига муҳандислик жиҳатидан жиҳозлашга қўйилган талаблари бўйича таъминланган.

Меҳнати хавфли ва зарарли ишлаб чиқариш омилларининг таъсири ва бошқалар билан боғлиқ бўлган ходимлар учун меҳнат режимида, дам олиш ва овқатланиш учун танаффусларга, сменанинг давом этиши чекланишига қўйиладиган талаблар ҳолати;

Меҳнатни хавфли ва зарарли ишлаб чиқариш омилларининг таъсирида ёки бошқалар билан боғлиқ бўлган ходимлар учун меҳнат режимида дам олиш ва овқатланиш учун танаффусларга, сменанинг давом этиши чекланишига қўйиладиган талаблар ҳолати қониқарли.

Саноат, электр, ёнғин, йўл ҳаракати хавфсизлиги, юкларни ортиш-тушириш ишларини олиб бориш, транспорт воситаларининг хавфсиз эксплуатациясини таъминлаш, хавфлилик даражаси юқори объектларда хавфсизлик ишларини ташкил этиш бўйича жавобгар шахслар корхона буйруқлари билан белгиланганлиги;

Саноат, электр, ёнғин, йўл ҳаракати хавфсизлиги, юкларни ортиш тушириш ишларини олиб бориш, транспорт воситаларининг хавфсиз эксплуатациясини таъминлаш, хавфлилик даражаси юқори объектларида хавфсизлик ишларини ташкил этиш бўйича жавобгар шахслар 29.10.2019 йилдаги 421/х сонли буйруқ билан белгиланган.

Корхонада меҳнат муҳофазасига оид йўриқномалар ишлаб чиқилганлиги ва уларнинг сифати ҳамда касаба уюшма қўмитаси (ташкilotи) билан келишилганлиги;

Меҳнат муҳофазасига оид йўриқномаларни ишлаб чиқиш тўғрисида жамият раҳбарининг буйруғи мавжуд бўлиб, жамиятда меҳнат муҳофазасига оид йўриқномалар "Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўриқномаларини ишлаб чиқиш" тўғрисидаги намунавий низомига асосан касаба уюшма қўмитаси билан келишилган ҳолда ишлаб чиқилган. Йўриқномаларни рўйхатга олиш ва тарқатиш дафтарлари мавжуд.

Корхонада меҳнат муҳофазаси бўйича хонанинг мавжудлиги ва тегишли жиҳозлар билан таъминланганлиги;

Жамият ва жамиятга қарашли барча туман, шаҳар электр таъминоти корхоналарида меҳнат муҳофазаси хонаси ташкил қилинган бўлиб, плакатлар ва бошқа тегишли жиҳозлар билан тўлиқ таъминланган.

Ходимларни дастлабки ва даврий тиббий кўриклардан ўтказиш;

Жамиятга ишга қобул қилиш пайтида ходимларни дастлабки тарзда ва ишлаш даврийда айрим касб тиббий кўрикдан ўтказиб туриш ишлари ташкил қилинган, тиббиёт муассасалари билан шартномалар тузилган ва тиббий кўрикдан ўтказиш лозим бўлган ходимларни ўз вақтида тиббий кўрикдан ўтказилган.

Иш ўринлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича аттестациядан ўтказиш;

Иш берувчининг аттестация комиссиясини ташкил этиш тўғрисидаги 18.01.2018 йилдаги 18/к сонли буйруғи чиқарилган. Иш ўринлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш хавфлилиги бўйича 51 та иш ўрни аттестациядан 2018 йил март ойида ўтказилган. Аттестация ўтказиш натижаларига кўра ходимларга имтиёзлар ва компенсациялар белгиланганлиги тўғрисида рўйхат ва баённомалар расмийлаштирилган.

2019 йил ва 2020 йилнинг 5 ойи давомида меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича бажарилган тадбирлар сони ҳамда уларга сарфланган маблағ миқдори;

2019 йил давомида меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича 22та тадбир ўтказилиб, бу тадбирларга 132540,0 минг сўм маблағ сарфланган. Жорий йилнинг 5 ойи давомида меҳнатни муҳофаза қилиш битимлари бўйича 12 та тадбир белгиланган бўлиб, уларнинг ҳаммаси тўла бажарилган. Ушбу тадбирларга 8800,0 минг сўм сарфланган.

Меҳнат шароити ноқулай ишларда банд бўлган ходимлар белгиланган нормалар бўйича сут (шунга тенг бошқа озик-овқат маҳсулотлари), даволаш-профилактика озик-овқати, газли шўр сув (иссиқ цехларда ишловчилар учун), махсус кийим-бош, махсус пойабзал, бошқа шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан бепул таъминланганлиги (рўйхатлари тасдиқланиб, касаба уюшма қўмитаси билан келишилганлиги);

Жамиятда меҳнат шароити ноқулай ишларда банд бўлган ходимлар белгиланган нормалар бўйича сут, махсус кийим-бош, махсус пойабзал, бошқа шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан бепул таъминлаш бўйича ходимлар рўйхатлари тузилиб, касаба уюшма қўмитаси билан келишилиб тасдиқланган.

Жамиятнинг барча эксплуатация ходимлари шахсий ҳимоя воситалари билан етарли таъминланган бўлиб, ўтган 2019 йил декабрь ойида 850 жуфт қишги иссиқ фуфайка, шим ва 850 жуфт мавсумий махсус кийимлар, жорий йилнинг июнь ойида 850 жуфт махсус оёқ кийимлари берилган. Зарарли ва ноқулай иш шароитида ишлаётган 37 нафар ходимга сут, қатик маҳсулотлари бепул берилилган.

Ишлаб чиқариш фаолиятини амалга оширувчи, ходимларининг сони эллик киши ва ундан ортиқ бўлган ҳар бир ташкилотда меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига риоя этилишини таъминлаш ҳолати;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 31 декабрдаги 1066-сонли қарори 5-илоvasи билан тасдиқланган “Ташкилотларда меҳнатни муҳофаза қилиш хизматини яратиш ва фаолиятини ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низомига асосан жамиятда “Мустахкамлик ва хавфсизлик техникаси хизмати” ташкил қилинган, шаҳар ва туман электр тармоқлари корхоналарида меҳнатни муҳофаза қилиш ва хавфсизлик техникаси штати киритилиб, малакали мутахассислар лавозимга тайинланган.

Шунинингдек Хоразм ХЭТ 24 соатлик диспетчерлик хизмати ва мурожаатлар бўлимининг сайти ташкил қилинган. Корхонага кириш жойида тирометр ва антисептик мосламалар билан таъминланган.

**Бандлик бош бошқармаси
меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича
бош давлат техник инспектори**

Х.Исақжанов